

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/55/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

272/2012. (VIII. 22.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2012. január 25-én előterjesztett **panaszát** a 2012. augusztus 22-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Megyei Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2012. január 25-én postai úton terjesztette elő a panaszbeadványát.

A panaszos panaszbeadványában előadta, hogy 2012. január 18-án több szirénázó rendőrautó és kb. egy tucatnyi rendőr jelent meg A. települési lakcímén, ahol idős szülei élnek. Mivel a panaszos nem tartózkodott otthon, a rendőrök telefonon felhívták, majd a munkahelyére, a H. városi A. Hotelbe mentek. Ott átadtak a panaszosnak egy házkutatás elrendeléséről szóló határozatot, amely szerint fegyveres rablás elkövetésével kapcsolatban kerestek bizonyítékot. A rendőrök nem hagyták, hogy a panaszos alaposan átolvassa az iratot, illetve kérdőre vonták, hogy miért rejtőzködik, miért bujkál.

A hotelben átvizsgálták az irodáját, de a panaszos tudomása szerint a H. városi tartózkodási helyül szolgáló ingatlant és két autóját is ellenőrizték, azután beszállították a K. városi

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Rendőrkapitányságra, ahol tanúként hallgatták ki a K. városi Takarékszövetkezet 2012. január 13-án történt kirablásával kapcsolatban.

A panaszos nem érti, hogy miért zaklatták idős szüleit a rendőrök, ha végül bejelentett lakcímén nem foganatosították házkutatást. Szintén sérelmezi, hogy a hotel vendégei és a „fél város” előtt intézkedtek vele szemben, és nem érti azt sem, mi indokolta, hogy bilincsből akarták beszállítani a kapitányságra. Kifogásolja, hogy csak két gépkocsiját nézték át, holott a cége és ő maga is rendelkezik további járművekkel. Szintén sérelmezi, hogy annak ellenére beszállították a rendőrségre, hogy nem gyanúsították meg semmivel, ugyanakkor tanúként kihallgatták. Kéri annak is a vizsgálatát, hogy a rendőrségen miért vettek tőle – tanúként – szagmintát, és mi okból firtatták anyagi viszonyait.

2) A Testület felhívására válaszolva a panaszos 2012. június 30-án postára adott beadványában sérelmeit az alábbiak szerint részletezte.

A házkutatás okáról a rendőrök megérkezésükkor nem nyújtottak tájékoztatást, csupán mutattak a panaszosnak egy iratot, hogy írja alá, és szóban hozzátették, hogy a dokumentum arról szól, a panaszos tanúsít-e valamiféle ellenállást a határozat végrehajtásával szemben. A panaszos a dokumentumot aláírta, ellenállást az intézkedéssel szemben nem tanúsított, a rendőrök azonban folyamatosan kérdőre vonták amiatt, hogy nem találták meg az állandó lakcímén, miért bujkál, miért rejtőzködik. A panaszos hozzáteszi, hogy úgy véli, ha valaki a munkahelyén, a saját irodájában dolgozik, az nem tekinthető rejtőzködésnek. Utal arra is, hogy amikor a rendőrök telefonon felhívták, lement és beengedte őket a szállodába.

Az intézkedés során a panaszos 10 egyenruhás, illetve civil rendőrt számolt meg, akik a vendégei előtt vették körbe és faggatták a panaszost. Beadványában leírja a panaszos azt is, hogy a 18 szobás szálloda a cége tulajdona.

A házkutatás során előbb a panaszos 3. emeleten lévő irodáját kutatták át a rendőrök, majd az udvaron álló gépkocsit, a szálloda más helyiségeire (szobák, raktárak) nem voltak kíváncsiak. Kifogásolja a panaszos, hogy az intézkedés ideje alatt mind a szállodában, mind az udvaron csak egyenruhás rendőrök gyűrűjében mozoghatott, pedig semmiféle ellenállást nem tanúsított sem tettel, sem szóval.

Miután a szálloda udvarán átvizsgálták gépkocsit, a rendőrök közölték, hogy közösen átmennek a panaszos lakására, ahol életvitelszerűen tartózkodik. Ekkor tette fel azt a kérdést az egyik egyenruhás rendőr, hogy a panaszost ehhez meg kell-e bilincselni. Némi habozás után az intézkedést levezénylő rendőr hölgy úgy döntött, hogy arra nincs szükség. A panaszos ezután megkérdezte, hogy a saját tulajdonú gépkocsijával menjen-e fel, a rendőrök azonban tömören csak annyit közöltek, hogy velük kell mennie, majd beültették az egyik szolgálati gépjárműbe.

A panaszos lakásához valamennyi civil és szolgálati ruhás rendőr átment. Megérkezve a panaszos leült a nappaliban, ahol három egyenruhás rendőr állt köré, a többiek pedig átkutatták a lakás helyiségeit, amiből a panaszos a körülötte állóktól szinte semmit nem látott.

A házkutatás eredménytelenül ért véget, amit követően a panaszos jelezte, hogy ennél az ingatlannál is vannak autói, köztük egy kisbusz is. A rendőrök végül csak az egyik járművet ellenőrizték.

Ezek után a panaszos megkérdezte a rendőrök vezetőjét, hogy elmennek-e a szülei házához is, amire azt a választ kapta, hogy „nem, bemegyünk a kapitányságra”. Megjegyzi a panaszos, hogy az intézkedés ideje alatt többször is csörgött a telefonja, de a rendőrök arra utasították, hogy ne vegye fel. Az események ezen pontján is felajánlotta továbbá a panaszos, hogy bemegy a rendőrségre a saját gépkocsijával, de a rendőrök megint csak azt mondták, hogy velük kell mennie. Annyi ugyanakkor történt, hogy az egyenruhás rendőrök távoztak a helyszínről, így a panaszos csak civil ruhás rendőrök társaságában utazott be a K. városi Rendőrkapitányságra. Annak a lehetősége azonban fel sem merült, hogy a rendőrségre más időpontban mehessen be, „automatikusan” az eljáró rendőrökkel kellett tartania.

A rendőrségen nem közölték vele, hogy mi fog történni. Először leültették egy irodába, ahol a panaszos megkérdezte az intézkedést levezénylő rendőrnőt, hogy milyen indokkal tartják ott, mert tudomása szerint joga van ezt az okot megismerni. Ekkor közölték vele hivatalos formában, hogy a K. városi Takarékszövetkezet kirablásával kapcsolatban kerül sor a tanúkénti meghallgatására. A panaszos végül megjegyzi, hogy a kb. 1,5 órás eljárási cselekmény során szagmintát is vettek tőle. Amikor a kihallgatás véget ért, az egyik nyomozó annyit közölt vele, hogy elmehet, így a panaszos végül a barátait hívta fel, hogy menjenek érte, mivel pénz nem volt nála, csupán telefon.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Sz. F. r. ezredes, mb. rendőrfőkapitány 2012. február 27-én kelt átiratában előadta, hogy egy ismeretlen személy jelentős értékre, fegyveresen elkövetett rablás büntettét követte el 2012. január 13-án 7 óra 25 perckor a Kis-Rába Menti Takarékszövetkezet K. városi fiókjának sérelmére. Az elkövető kb. 180 cm magas, átlagos testalkatú, 35-40 éves, a fején bukósisakot viselő, kezében forgótáras pisztolyt tartó férfi volt, aki közvetlenül nyitáskor lépett be a takarékpénztári fiókba, és felszólította az alkalmazottat a fiókban lévő készpénz átadására. Az elkövető megfelelő helyismerettel és az ügyfelek által megismerhető tapasztalatokkal rendelkezve megvárta az időzáras páncélszekrény nyitását, majd a kezében tartott lőfegyverrel az alkalmazottat 4.185.046 Ft, 4.500 CHF és 3.930 EUR átadására kényszerítette.

Az ügyben a Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Osztálya nyomozást rendelt el a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 321. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő, jelentős értékre, fegyveresen elkövetett rablás büntettének gyanúja miatt, ismeretlen elkövető ellen.

A kiemelt tárgyi súlyú bűncselekmény nyomozása során, 2012. január 18-án 13 óra 34 perckor egy magát megnevezni nem kívánó férfi tett bejelentést a Bűnügyi Osztály telefonkészülékére arról, hogy a K. városi Takarékszövetkezet kirablásával kapcsolatban az az információ jutott a birtokába, hogy azt a panaszos követte el, ő látható az újságban is megjelent fényképfelvételen. A bejelentő a feltételezett elkövetővel kapcsolatban annyit mondott el, hogy K. város környékén lakik, és 40-45 év körüli. A bejelentő a hívószám kijelzés alapján a K. város, Kossuth utcában található kártyás készülékről hívta a kapitányságot, és a fentiekén kívül egyebet nem kívánt elmondani, a hívást megszakította.

A bejelentő által elmondottak alapján, a nyilvántartások ellenőrzése után jutottak el a rendőrök a panaszoshoz. Megállapították azt is, hogy a panaszos a Takarékszövetkezet ügyfele, amely adat erősítette a bejelentő által elmondottakat, ugyanis a rablás sértettje – T. B. Zs. pénzügyi alkalmazott – előzőleg arról tett vallomást, hogy a bukósisakot viselő elkövető ismerős volt neki, úgy vélte, hogy ügyfélként megfordult már a fiókban.

Fentiek alapján döntött a Bűnügyi Osztály vezetője az eltulajdonított készpénz, az elkövető által használt fegyver, a bukósisak és a ruházat, valamint a közlekedéshez használt rendszám nélküli segéd-motorkerékpár felkutatása és lefoglalása érdekében a házkutatás elrendeléséről. A nyomozási cselekményt V. J. r. alezredes, osztályvezető, S. J. r. alezredes, kiemelt főnyomozó és D. A. r. őrnagy, főnyomozó foganatosították, egyenruhás rendőrök segítségét kérve a K. városi Rendőrkapitányság H. városi Rendőrőrstől.

A nyomozók egy jelzés nélküli, a H. városi Rendőrőrs állományába tartozó rendőrök pedig két megkülönböztető jelzéssel ellátott szolgálati gépkocsival – megkülönböztető jelzés használata nélkül – jelentek meg a panaszos bejelentett lakcíménél. A csengetésre először a panaszos édesanyja, majd pedig édesapja jelent meg a lakás kapujában. A szülők egybehangzóan közölték, hogy fiuk (a panaszos) nem lakik az adott címen, használati tárgyai, ruházata sem található ott. Ezt követően az édesanya megadta a panaszos telefonszámát, valamint tartózkodási helyének címét. Hozzátette azt is, hogy ha a rendőrök nem találják otthon, akkor a munkahelyén, az A. Hotelben keressék. A szülők készségesen viselkedtek, velük a nyomozók nem közölték, de a szülők nem is kérdezték az intézkedés célját.

Mivel a nyomozók a panaszost sem a H. városi tartózkodási helyén, sem az egyébként nem üzemelő A. Hotel kaputelefonján nem érték el, V. J. r. alezredes osztályvezető a szolgálati telefonjáról felhívta a szülők által megadott telefonszámot. A telefont a panaszos vette fel, és közölte, hogy a szállodában tartózkodik. Az osztályvezető megkérte, hogy maradjon ott, és csengetésre nyissa ki az ajtót, mely kérésnek a panaszos eleget tett. A nyomozók megérkezésüket követően közölték érkezésük célját és átadták a panaszosnak a házkutatás elrendeléséről hozott határozat egy példányát. Az iratot a panaszos elolvasta, majd a hatóság eljáró tagjait beengedte a hotel épületébe. Az intézkedés közben megjelent a helyszínen a panaszos testvére, B. Á., aki korábban a K. városi Rendőrkapitányság hivatalvezetőjeként dolgozott. B. Á. emelt hangon és ingerülten kérdezett rá a nyomozók jövetelének céljára, amellyel kapcsolatban a szükséges tájékoztatást megkapta.

A határozattal elrendelt házkutatás a panaszos által használt iroda átvizsgálását követően kiterjedt az udvaron található és a panaszos használatában lévő személygépkocsira, majd a tartózkodási helyéül szolgáló lakásra, annak garázsára és az abban tárolt gépjárműre.

A házkutatásról felvett jegyzőkönyv adatai szerint a 15 órakor megkezdett nyomozási cselekményt az eljáró nyomozók 15 óra 50 perckor fejezték be. A panaszos a házkutatás módja ellen nem, azonban annak ténye ellen panasszal élt, amit a határozaton és felvett jegyzőkönyvben is rögzítettek. Mivel a házkutatás a bűncselekmény elkövetésével összefüggésbe hozható releváns tárgyak felkutatása szempontjából nem vezetett eredményre, a panaszossal szemben kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor.

Ezt követően a panaszos a nyomozók kérésének eleget téve megjelent a K. városi Rendőrkapitányságon, ahol 16 óra 9 és 16 óra 56 perc közötti időtartamban tanúként

hallgatták ki. Kihallgatása közben – beleegyezésével – került sor szagminta rögzítésére egy későbbi szagazonosítás elvégzése céljából. A tanú a kihallgatás során megnevezte azt a személyt, akinél a rablás elkövetési napjának délelőttjén tartózkodott. Az általa megnevezett cserseztomaji lakos utóbb alibit igazolt a panaszosak.

A panaszos a nyomozási cselekmények során mindvégig együttműködő volt, a hatóság munkáját nem akadályozta, de rosszállását fejezte ki amiatt, hogy ilyen tortúrát kell végig csinálnia „alaptalan vádak” miatt.

Utóbb a panaszost az elvégzett nyomozási cselekményekkel, így pl. a szagmintájának azonosítására tett kísérlettel az elkövetői körből egyértelműen kizárták.

A panaszos házkutatás elrendelése elleni panaszát az eljárást felügyelő Megyei Főügyészség 2012. január 20-án hozott határozatában azzal utasította el, hogy a bejelentés alapján a nyomozó hatóság alapos okkal feltételezte, hogy a házkutatás bizonyítási eszköz, elkobozható dolog feltalálásához vezethet, így annak elrendelésére törvényesen és megalapozottan került sor.

A panaszos Testületnek is megküldött panaszát a Megyei Főügyészség felülbírálati indítványként a Zalaegerszegi Városi Bíróság nyomozási bírójának továbbította. A nyomozási bíró 2012. február 23-án hozott végzésében a felülbírálati indítványt azzal utasította el, hogy a nyomozó hatóság a rendelkezésére álló információk alapján megalapozottan számíthatott arra, hogy a házkutatás bizonyítási eszköz, elkobozható dolog feltalálásához vezethet. A nyomozási bíró álláspontja szerint a nyomozó hatóság intézkedésének törvényessége nem vitatható.

A nyomozási iratok ellenőrzése során – figyelemmel a Megyei Főügyészség határozatában és a Z. Városi Bíróság végzésében foglaltakra is – arra utaló adatokat, hogy az eljáró nyomozók a panaszossal szemben elrendelt házkutatás, majd tanúként történt kihallgatása során törvénysértő módon jártak volna el, a rendőrfőkapitány nem tudott feltárni. Az eljáró nyomozók úgy a szülők esetében, mint a vendégek által nem látogatott A. Hotelben, és nevezett H. városi lakásán kellő körültekintéssel jártak el, kívülálló személy a nyomozás tárgyát képező bűncselekményről nem szerzett tudomást.

2) A Megyei Rendőr-főkapitányság állományába tartozó K. A. által 2012. január 18-án rögzített feljegyzés szerint aznap, 13 óra 34 perckor telefonon tett bejelentést egy, magát megnevezni nem kívánó férfi, aki elmondta, hogy a médiában megjelent K. városi Takarékszövetkezet-rablással kapcsolatban az az információ jutott a birtokába, hogy azt a panaszos követte el, ő látható az újságban is megjelent fényképfelvételen. A bejelentő a személlyel kapcsolatban annyit mondott el, hogy K. város környékén lakik, és 40-45 év körüli. A bejelentő a hívószám kijelzése alapján a K. város, Kossuth utcában található kártyás készülékről hívta a kapitányságot. A bejelentő személy a fentiekben kívül egyebet nem kívánt elmondani, a hívást megszakította.

A nyilvántartóban történt ellenőrzés során K. A. megállapította, hogy a bejelentésben szereplő személy a panaszos lehet.

3) A 2012. január 18-án kelt házkutatást elrendelő határozat rögzíti, hogy a Btk. 321. § (1) bekezdésébe ütköző, és a (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős értékre fegyveresen elkövetett rablás bűntettének megalapozott gyanúja miatt folyamatban lévő büntetőügyben a panaszossal szemben a hatóság házkutatást rendel el. A nyomozati cselekményt a panaszos lakóhelyén, tartózkodási helyén és az ahhoz tartozó bekerített helyen, az ott található gépjárművek átkutatásával, illetőleg az ott található számítástechnikai rendszerek és adathordozók átvizsgálásával kell végrehajtani. A házkutatás indoka, hogy a nyomozás során beszerzett adatok és egy névtelen bejelentő által elmondottak alapján megalapozottan feltételezhető, hogy a panaszos lakásán fegyveres rablásból származó, illetve ahhoz használt tárgyak találhatóak.

A panaszos aláírásával igazolta, hogy a határozat egy példányát átvette, és a határozattal szemben panasszal élt.

4) A házkutatásról 2012. január 18-án felvett jegyzőkönyv rögzíti, hogy a panaszos tartózkodási helyén a nyomozati cselekmény 15 órakor kezdődött és 15 óra 50 perckor fejeződött be. A helyszínen jelen volt V. J. r. alezredes, S. J. r. alezredes, D. A. r. őrnagy és a panaszos.

A panaszost felszólították a rendőrök, hogy a bűncselekményből származó tárgyakat adja át, amely felszólításnak a panaszos nem tett eleget. A hatóság ezek után a házkutatást kiterjesztette az A. Hotel épületében lévő irodai helyiségre is. A házkutatás ott 15 órától 15 óra 10 percre tartott. Ezután a kertben található gépjárművet is átvizsgálták a rendőrök. Majd a 15 óra 35 perctől 50 percre tartó idő alatt átkutatták a 4 szobából, 1 konyhából és mellékhelyiségből álló lakást, mely a panaszos H. városi tartózkodási helye, továbbá az ott található személygépjárművet.

A házkutatás eredményre nem vezetett.

5) A panaszos tanúkihallgatásáról készült jegyzőkönyv rögzíti, hogy az eljárási cselekmény 16 óra 9 perckor kezdődött a K. városi Rendőrkapitányságon és 16 óra 56 perckor fejeződött be.

6) A szagminta rögzítéséről szóló jegyzőkönyv rögzíti, hogy a mintavételre a K. városi Rendőrkapitányságon 16 óra 30 perc és 17 óra 10 perc között került sor.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011 (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye XXIV. cikkben foglalt tisztességes eljáráshoz, a II. cikkben rögzített emberi méltósághoz, valamint a IV. cikk szerinti személyi szabadsághoz való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a panaszbeadványban foglaltak kapcsán elsőként azt értékelte, hogy hatásköri szabályai a sérelmezett események vizsgálatát mennyiben teszik lehetővé.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, mely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek – a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.), – a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomagjármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.), – a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.), tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testület hatásköre vizsgálatánál figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének NF.8380/2010/8-I. sz. alatti, 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt levelére, amely szerint a Be. 196. §-a szerinti panasz „célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatba (Be. 169. §) nem foglalt döntésével, intézkedésével (pl. gyanúsítás közlése) szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. A panaszt a büntetőeljárás szabályai szerint kell elbírálni.” Ezért a legfőbb ügyész helyettes a Be. 60. §-ának (1) bekezdésében és a 77. §-ának (2) bekezdésében írt, a büntetőeljárás során végzett eljárási cselekmények általános alapelvei mellett is úgy véli, a Be. 196. §-ában foglalt panasz a büntetőeljárás törvényben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása miatti jogsérelem esetén terjeszthető elő.

Az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértésével, intézkedéssel vagy annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő jogsérelem elbírálására – függetlenül attól, hogy milyen eljárásban kerül rá sor – az Rtv. 92-93/B. §-a az irányadó, amennyiben a sérelem tárgya a rendőr magatartása, az intézkedés kiválasztásának és foganatosításának módja.

Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárás törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e.”

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a konkrét ügyben hatáskör hiányában nem vizsgálhatja a házkutatás – vagy annak elmaradása – jogszerűségét és indokoltságát, azt, hogy a panaszost a rendőrök az eljárásban tanúként kihallgatták, és azt sem, hogy szagmintát vettek tőle. Lehetősége van ugyanakkor arra, hogy értékelje a házkutatás végrehajtásának a módját, az annak során tanúsított rendőri magatartást. Vizsgálhatja továbbá azt is, hogy jogszerűen szállították-e be a rendőrök a panaszost a rendőrkapitányságra, illetve, hogy sor került-e vele szemben testi kényszer alkalmazására.

2) A házkutatás végrehajtásának a módját a Testület az alábbiak szerint értékelte.

Sérelmezi a panaszos, hogy ugyan nem tanúsított semmiféle ellenállást az intézkedés során, mégis végig nagyszámú – előadása szerint tíz – rendőr kísérte, az ő gyűrűjükben mozoghatott. Ennek szemtanúi voltak a hotel vendégei és a városlakók is. A panaszos emiatt emberi méltóságát sértőnek érzi a rendőrök fellépését.

A rendőrség tájékoztatása szerint az eljáró nyomozók az intézkedés során kellő körültekintéssel jártak el, kívülálló személy a nyomozás tárgyát képező bűncselekményről nem szerzett tudomást.

Az Rtv. 2. §-ából – amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait – levezethető, hogy az intézkedő rendőrök kötelesek úgy eljárni, hogy az az intézkedés alá vontnak a lehető legkisebb sérelem okozásával járjon. Az Rtv. 15. §-ában rögzített követelmény értelmében továbbá a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A Testület általánosságban megjegyzi, hogy a rendőri intézkedések jelentős részét végzik az eljáró rendőrök közterületen, így szinte lehetetlen annak elkerülése, hogy az egyes intézkedéseknek szemtanúi legyenek. A Testület azt sem vonja kétségbe, hogy egy forgalmasabb helyen végzett intézkedés az intézkedés alá vont számára kellemetlen, esetleg megalázó is lehet.

Jelen esetben a sérelmezett intézkedések egy része a panaszos munkahelyénél szolgáló hotelben zajlott, a panaszost továbbá a rendőrök különböző helyszínek között is kísérték, így az intézkedésnek minden bizonnyal voltak olyan momentumai, amelyeket kívülállók is figyelemmel kísérhettek. A kérdés megítélésében a Testület figyelemmel volt ugyanakkor arra, hogy a panaszost a rendőrök súlyos bűncselekmény elkövetésével hozták kapcsolatba a nyomozás adatai alapján, amelynek felderítéséhez jelentős bünyügyi és társadalmi érdek is fűződött. Olyan feltűnő aránytalanságot a rendőrök fellépésével kapcsolatban, amely ennek az érdekeknek ne lett volna megfeleltethető, a Testület az ügyben nem tárt fel.

A fentiek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy a házkutatás végrehajtásának a módja tekintetében a panaszos emberi méltósághoz való joga nem sérült.

3) A panaszos azt is sérelmezi, hogy a házkutatás lebonyolítását követően beszállították a rendőrkapitányságra. Ezzel összefüggésben előadja, hogy megkérdezte a rendőrök vezetőjét, elmennek-e a szülei házához is, amire azt a választ kapta, hogy „nem, bemegyünk a kapitányságra”. Ezt hallva a panaszos felajánlotta, hogy megy a saját gépkocsijával, de a rendőrök azt mondták, hogy velük kell mennie. Annak a lehetősége fel sem merült, hogy a rendőrségre más időpontban mehessen be, „automatikusan” az eljáró rendőrökkel kellett tartania.

A rendőrségi iratok a kérdés kapcsán azt rögzítik, hogy a házkutatás befejezését követően a panaszos a nyomozók kérésének eleget téve megjelent a K. városi Rendőrkapitányságon, ahol tanúként hallgatták ki.

a) Ellentmondást tapasztalt tehát a Testület abban, hogy a panaszos milyen körülmények között érkezett meg a kapitányságra: saját döntése alapján vagy rendőri felszólítás, valamilyen minimális szintű kényszer hatására. Ezen ellentmondást a Testület abból kiindulva oldotta fel,

hogy a panaszos felajánlotta: bemegy a rendőrségre a saját gépkocsijával, a rendőrök azonban abba nem egyeztek bele, ragaszkodtak ahhoz, hogy a panaszost szolgálati járművel szállítsák be. Ez a körülmény a Testület számára elegendő volt annak megállapításához, hogy a rendőrök ténylegesen a panaszos előállítását hajtották végre, így a történetet erre tekintettel vizsgálta a továbbiakban.

Az Rtv. 33. §-a az eseteknek két olyan csoportját jelöli meg, amikor a rendőrség az előállítás eszközével élhet. Az (1) bekezdésben a kötelező előállítási okok találhatók, amelyek fennállása esetén a rendőrségnek nincs mérlegelési jogköre, kötelező elállítani az érintett személyt. A (2) bekezdésben szabályozott okok fennállása esetén pedig a rendőrség a fennálló körülmények vizsgálata alapján – az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányossági követelményre figyelemmel – dönt az előállítás szükségességéről.

A jelen esetben a panaszost azért állították elő a rendőrök, mert személye egy konkrét bűncselekmény elkövetésével volt összefüggésbe hozható. A rendőrségi iratokból egyértelműen kiderül az is, hogy a panaszost a rendőrök potenciális elkövetőként azonosították.

Ezt figyelembe véve a Testület a panaszos szabadságát korlátozó intézkedést az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel értékelt. A hivatkozott rendelkezés szerint ugyanis „a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható”.

A Testület a panaszos előállításának jogszerűségét azon körülményeket figyelembe véve vizsgálta, amelyek az érintett cselekmény elkövetése kapcsán a rendőrség tudomására jutottak. Ebben a körben – csakúgy, mint a rendőrség – különös jelentőséget tulajdonított a Testület annak, hogy a panaszost egy névtelen telefonáló egyértelműen beazonosította, továbbá, hogy a panaszos ügyfele a kirabolt takarékszövetkezetnek, így rendelkezhetett előzetes ismeretekkel.

A fentiek alapján a Testület megítélése szerint megalapozottan alakult ki gyanú az eljáró rendőrökben arra vonatkozóan, hogy a panaszos a cselekmény elkövetésével összefüggésbe hozható, ami az előállításhoz is alapot szolgáltatott.

Mivel azonban az idézett rendelkezés az előállítás végrehajtását az abban foglalt feltétel teljesülése esetére – vagyis ha az intézkedés alá vont személyt érintő gyanú fennáll – nem kötelező jelleggel írja elő, hanem az intézkedő rendőrnek mérlegelési jogkört biztosít, a Testület a rendőrség reakcióját az arányosság követelményére figyelemmel is szükségesnek tartotta értékelni. Az Rtv. 15. §-a ugyanis kimondja, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül pedig azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A konkrét esetben arra a következtetésre jutott a Testület, hogy az elkövetett bűncselekmény jelentős tárgyi súlya, valamint az elkövetés módja – vagyis a fegyveres elkövetés – kellő indokot szolgáltatott a panaszossal szemben fennálló gyanú mielőbbi kizárására vagy, adott esetben megerősítésére, elengedhetetlenné tették a panaszos nyilatkozatát.

Erre figyelemmel a panaszos szabadságának előállítással való korlátozását a Testület jogszerűnek minősítette, és a személyi szabadsághoz való alapvető jog megsértését nem állapította meg.

b) Indokoltnak tartotta ugyanakkor megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a megsértését a Testület az előállítás kapcsán egy másik ok miatt.

Azzal, hogy a rendőrség formálisan nem a panaszos előállítását hajtotta végre, elmulasztotta mindazon garanciális szabályok alkalmazását is, amelyek érvényesülése az előállított személy jogainak védelmét szolgálja.

Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése értelmében a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e joggal élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. A (2) bekezdés a rendőrség kötelezettségévé teszi a gondoskodást a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A (3) bekezdés továbbá rögzíti, hogy a fogvatartott jogait csak annyiban lehet korlátozni, amennyiben az a szökés vagy elrejtőzés, a bizonyítási eszközök megváltoztatásának vagy megsemmisítésének megakadályozását, újabb bűncselekmény elkövetésének megelőzését, illetőleg az őrzés biztonságát, a fogda rendjének megtartását szolgálja.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése értelmében továbbá az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

Mivel a panaszos esetében az idézett rendelkezéseket a rendőrség bizonyosan nem tartotta be, a Testület indokoltnak tartotta megállapítani az előállítással összefüggésben a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a megsértését.

4) Sérelmesnek tartja a panaszos továbbá azt is, hogy amikor a házkutatás egyik helyszínéről a másikra átvitték, felmerült annak a lehetősége, hogy megbilincselik a kezeit.

A panaszos ezen kifogásával összefüggésben a Testület annak tulajdonított alapvető jelentőséget, hogy tényleges bilincselésre végül is nem került sor, mind a panaszos, mind pedig a rendőrség erről számol be.

Arról továbbá, hogy a kényszerítő eszköz használatának a kilátásba helyezését a panaszos fenyegető jellegűnek érezte volna, sem eredeti beadványában, sem annak kiegészítésében nem számol be.

A Testület ezért azt a körülményt, hogy a rendőrség kilátásba helyezte a panaszos megbilincselését az intézkedés során, ám vele szemben végül kényszerítő eszközt nem alkalmazott, nem tekintette olyan rendőri fellépésnek, ami a panaszos oldalán alapjogsértés megvalósítására alkalmas lett volna.

A Testület a fentiek alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a bilincselés kilátásba helyezése a panaszos oldalán alapjogsértést, jelesül tisztességes eljáráshoz való alapjogának a megsértését nem valósította meg.

5) A panaszos azon kifogásával összefüggésben, miszerint az intézkedés ideje alatt többször is csörgött a telefonja, de a rendőrök arra utasították, hogy ne vegye fel, a Testület a következő megállapításokat teszi.

Az Rtv. 13. § (3) bekezdése értelmében ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.

A Testület a mobiltelefonokkal kapcsolatos rendőrségi gyakorlatot – korábbi állásfoglalásaival összhangban – a következőképpen értékeli. Olyan esetekben, amikor a rendőri intézkedés célját veszélyezteti, ha az intézkedés alá vont személy mobiltelefonon ellenőrizetlenül lép kapcsolatba valakivel (pl. nem zárható ki, hogy bűntársát értesíti a gyanú szerint tetten ért elkövető), úgy az Rtv. 13. § (3) bekezdése kellő jogalapot biztosít a rendőrnek a telefon (mint az intézkedés eredményes végrehajtását akadályozó tárgy) elvételére. Ha ugyanakkor ilyen körülmény az adott helyzetben nem áll fent, úgy a mobiltelefon elvételének nincsen jogalapja (kivéve az előállító helyiségben való elhelyezés során, amikor a mobiltelefont el kell venni, mint olyan tárgyat, amelyet az előállított nem tarthat magánál). Ilyen esetekben semmi nem zárja ki, hogy a hozzátartozót vagy más személyt az intézkedéssel érintett személy a saját mobiltelefonján értesítsen.

A Testület a konkrét helyzet vizsgálatakor úgy ítélte meg, fennállt a veszélye annak, hogy a panaszos, mint esetleges elkövető, egy bűntársat vagy a bűncselekménnyel kapcsolatba hozható más személyt próbál figyelmeztetni.

Ezért a Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőrség azzal, hogy a panaszost átmenetileg akadályozta mobiltelefonjának használatában, nem sértette meg a panaszos tulajdonhoz, valamint a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, ezért ebben a vonatkozásban nem állapított meg alapjogsértést.

6) Végül előadja a panaszos azt is, hogy amikor a kihallgatás véget ért, az egyik nyomozó annyit közölt vele, hogy elmehet, így a panaszos végül a barátait hívta fel, hogy menjenek érte, mivel pénz nem volt nála, csupán telefon.

A Testület már számos korábbi állásfoglalásában leszögezte, hogy a rendőrségnek nincs olyan jogszabályi kötelezettsége, mely szerint az állampolgárokat egy-egy rendőri intézkedést követően haza kellene szállítani, vagy akár segídkezni kellene az állampolgárok hazajutásában.

A rendőrség működésére vonatkozó jogszabályok ugyanakkor több olyan rendelkezést is tartalmaznak, melyek a rendőrségre általános, jogvédelmi kötelezettséget rónak. Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése alapelvei szinten mondja ki, hogy „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak”. Ebből a rendelkezésből következően a Testület álláspontja szerint bizonyos esetekben (függően az előállítás időpontjától, az érintett személyes adottságaitól, stb.) a rendőrségnek kifejezett jogszabályi rendelkezés hiányában is kötelezettsége gondoskodni az előállított biztonság hazajutásáról.

Jelen esetben a Testület figyelemmel volt arra, hogy a panaszos nem jelezte a rendőröknek, hogy a hazajutás problémát okoz neki, így nem volt a rendőröktől elvárható, hogy arra irányuló jelzés hiányában a panaszos hazaszállításáról gondoskodjanak.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltósághoz, illetve személyi biztonságához való alapvető joga nem sérült amiatt, hogy a rendőrség nem gondoskodott hazajutásáról.

IV.

A Testület arra a megállapításra jutott, hogy a panaszost érintő házkutatás végrehajtásának a módja miatt nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga. A panaszos szabadságának előállítással való korlátozását jogszerű intézkedésnek minősítette, és a személyi szabadsághoz való alapvető jog megsértését nem állapította meg. Mivel azonban a panaszos esetében az előállítással összefüggő garanciális rendelkezéseket a rendőrség bizonyosan nem tartotta be, a Testület indokoltan tartotta megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a megsértését.

A bilincselés kilátásba helyezése a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogának a megsértését – a Testület álláspontja szerint – nem valósította meg. Úgy ítélte meg továbbá, hogy a rendőrség azzal, hogy a panaszost átmenetileg akadályozta mobiltelefonjának használatában, nem sértette meg a tulajdonhoz, valamint a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, ezért ebben a vonatkozásban sem állapított meg alapjogsértést. A Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos emberi méltósághoz, illetve személyi biztonságához való alapvető joga sem amiatt, hogy a rendőrség nem gondoskodott a hazajutásáról.

Mindezekre tekintettel a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2012. augusztus 22.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET